

Vraag nr. 15
van 10 november 2000
van mevrouw MARLEEN VAN DEN EYNDE

Kanaal Dessel-Schoten – Vervuiling

In haar antwoord op een schriftelijke vraag over het vervuilde Kanaal Dessel- Schoten meldde de minister dat haar diensten momenteel werken aan een overzicht van de vervuiling. (*vraag nr. 71 van 22 december 1999 van de heer Johan Malcorps ; Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 9 van 3 maart 2000, blz. 736 – red.*)

1. Kan de minister reeds meedelen welke deelrapporten klaar zijn?
2. Wat is de vervuilingsgraad die is vastgesteld bij de opmaak van een aantal deelrapporten ?

Antwoord

1. De karakterisatie van de bodems van de Vlaamse waterlopen gebeurde in een eerste fase voor de onbevaarbare waterlopen (1996-1998) en in een tweede fase voor de bevaarbare waterlopen (1999-2000).

Het overzichtsrapport voor de onbevaarbare waterlopen werd gepubliceerd in 1998. Zopas werden de gegevens voor de bevaarbare waterlopen openbaar gemaakt via het tweede Vlaamse waterbodemsymposium in Brugge op 14 november 2000 en via een persmededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op diezelfde dag.

De gegevens kunnen binnenkort worden geraadpleegd via de Vlaamse waterbodemdata-bank. De brochures zijn te verkrijgen bij de afdeling Water van de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (Aminal) en de afdeling Beleid Havens, Waterwegen en Zeewezen van de administratie Waterwegen en Zeewezen (AWZ).

Aminal, afdeling Water
E. Jacquemainlaan 20 bus 5
1000 BRUSSEL
tel. 02/553.21.11
fax 02/553.21.05

AWZ, afdeling Beleid
Kon. Albert II-laan 20 bus 5
1000 BRUSSEL
tel. 02/553.77.02
fax 02/553.77.35

2. Op het Kanaal Dessel-Schoten werden tien locaties bemonsterd, verspreid over de volledige lengte van het kanaal (zie tabel 1).

Alle tien locaties werden geanalyseerd volgens de Triade-methodologie. De Triade is een internationaal aanvaarde beoordelingsmethode voor waterbodems in situ waarbij fysisch-chemische, ecotoxicologische en biologische parameters naast elkaar worden geïntegreerd.

Zowel voor de deelonderzoeken als voor de globale Triadekwaliteit wordt een beoordeling volgens vier klassen gemaakt.

Tabel 1 : Bemonsterde locaties op het Kanaal Dessel-Schoten

BZ072	Kanaal van Dessel naar Schoten	Schoten	26-apr-99	159226.00	214402.00
BZ073	Kanaal van Dessel naar Schoten	St.-Job-in-'t-Goor	26-apr-99	164053.00	221423.00
BZ074	Kanaal van Dessel naar Schoten	Brecht	26-apr-99	170080.00	225335.00
BZ075	Kanaal van Dessel naar Schoten	Rijkevorsel	28-apr-99	176349.00	224610.00
GN034	Kanaal van Dessel naar Schoten	Beerse	28-apr-99	183727.00	224277.00
GN035	Kanaal van Dessel naar Schoten	Merksplas	28-apr-99	189215.00	224281.00
GN036	Kanaal van Dessel naar Schoten	Ravels	28-apr-99	192078.00	228086.00
GN037	Kanaal van Dessel naar Schoten	Arendonk	27-apr-99	201168.00	225820.00
GN038	Kanaal van Dessel naar Schoten	Postel	27-apr-99	204035.00	221231.00
GN039	Kanaal van Dessel naar Schoten	Dessel	27-apr-99	205438.00	214877.00

Fysisch-chemisch

Als we het kanaal overlopen van Dessel richting Schoten, dan zien we dat op het punt na Dessel al een lichte verontreiniging is gemeten met extraheerbare organohalogenen (EOX), organische chloorpesticiden (OCP's) en polyaromatische koolwaterstoffen (PAK's). Vanaf Arendonk werden er duidelijk verhoogde concentraties PAK's aangetroffen. De, voor slib en organische stof gecorrigeerde, concentraties varieerden tussen de 1.75 en 9.25 mg/kg droge stof, de referentiewaarde is 0.22 mg/kg droge stof. Hoogste concentraties zijn er gemeten voor de PAK's fluoranteen en pyreen.

Tussen Ravels en Beerse is er daarnaast een verontreiniging waargenomen met minerale oliën. Vanaf Brecht zijn er ook verhoogde concentraties waargenomen voor polychloorbifenylen (PCB's) en de zware metalen lood, cadmium, koper, kwik en zink. Extreem hoge PCB-concentraties zijn aangetroffen in Brecht, namelijk 162.3 µg/kg droge stof (referentie is 5.1 µg/kg droge stof).

Uitgedrukt in klassen

Bij de verdeling in fysisch-chemische klassen worden arbitraire aanrijkniveaus ten opzichte van referentiewaarden aangenomen. De hoogste klasse van alle chemische variabelen wordt de globale fysisch-chemische klasse. Klasse 1 betekent dat de kwaliteit niet afwijkt van de referentie, klasse 4 betekent dat er een sterke afwijking is (dus de slechtste fysisch-chemische kwaliteit).

Fysisch-chemisch :

- de helft van de onderzochte locaties heeft klasse 4 ;

- twee locaties hebben klasse 3 ;
- twee locaties klasse 2 ;
- slechts één locatie valt in de beste klasse 1.

Ecotoxicologische effecten zijn er, op basis van de uitgevoerde testen, waargenomen voor de locaties Arendonk, Ravels en Rijkevorsel, locaties die enkel verontreinigd zijn met PAK's en/of PCB's.

Uitgedrukt in klassen

De ecotoxicologische klassen geven een idee van de potentiële effecten op organismen. Klasse 1 betekent een goede ecotoxicologische kwaliteit, klasse 4 vertegenwoordigt een zeer slechte ecotoxicologische kwaliteit.

Ecotoxicologisch :

- geen enkele locatie krijgt klasse 4 ;
- drie locaties krijgen klasse 3 ;
- één locatie heeft klasse 2 ;
- zelfs zes op de tien locaties krijgen klasse 1.

Biologische beoordeling : in het veld blijken de biota voornamelijk aangetast door de slechte kwaliteit op de locaties Rijkevorsel, Brecht en Sint-Job-in-'t-Goor.

Uitgedrukt in klassen

De biologische klassen zijn gebaseerd op veldwaarnemingen van actuele negatieve effecten op biota. Klasse 1 betekent daarbij een goede biologische kwaliteit, klasse 4 een zeer slechte biologische kwaliteit.

Biologisch :

- één locatie heeft klasse 4 ;
- twee locaties hebben klasse 3 ;
- drie locaties hebben klasse 2 ;
- vier locaties hebben klasse 1.

Algemeen gezien, blijkt dat de kwaliteit van de waterbodems in het Kanaal Dessel-Schoten, voornamelijk op basis van de verhoogde concentraties PAK's en in mindere mate de PCB's en zware metalen, matig tot slecht is. Hiermee behoort het kwalitatief gezien tot de midden-groep van de kanalen in Vlaanderen.

Uitgedrukt in klassen

Voor het integraal oordeel van de kwaliteit van de waterbodem worden de drie onderdelen gecombineerd. Klasse 1 betekent een goede kwaliteit, klasse 4 een zeer slechte kwaliteit. Deze Triadebeoordeling vormt een input voor een geïntegreerde kwaliteitsevaluatie.

Globale Triadekwaliteitsbeoordeling :

- drie van de tien onderzochte locaties krijgen klasse 4, wat betekent dat ze de grootste prioriteit krijgen voor verder onderzoek, eventueel gevolgd door een sanering ;
- twee locaties krijgen klasse 3 ;
- vier locaties krijgen klasse 2 ;
- slechts één locatie krijgt klasse 1.